

„Az érzelmi és erotikus megszállottság feszült, baljós meséje.”

– Vanity Fair

O B S E S S I O N

megsebezve

*Érzsézes
könyvek*

JOSEPHINE HART

NEW YORK TIMES BESTSELLERSZERŐ

JOSEPHINE HART

O B S E S S I O N

megsebezve

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2023

Maurice Saatchinak

A kiadó megjegyzése

Josephine Hart azt mondogatta, hogy költők formálták az életét. „Szó-gyermek voltam a szó-gyermekek országában, ahol az életet a nyelv jelentette, mielőtt bármi más lett volna. A költők nemcsak hősök, hanem a nyelv istenei is voltak.”

A Virago és Josephine Hart a költészet révén találkoztak először, az író nő ügynöke, Ed Victor ösztönzésére. Közülünk sokan jártak Josephine Hart Poetry Hourjára a British Libraryben, és totálisan lenyűgöztek az előadások, nem utolsósorban Josephine Hartéi. Ennek eredményeként adtuk ki a *Catching Life By the Throat* és a *Words That Burn* című műveket, a remekbe szabott költemények szerkesztett gyűjteményeit Josephine bevezetőivel és a mindkettőhöz tartozó CD-melléklettel, amelyen színészek olvassák fel a verseket. Josephine a költészet igehirdetőjeként az előadásaira özönlő, telt házat hozó közönségnek úgy magyarázta, hogy a „költészet, vagyis a hangzás, az érzékek és az érzékenység szentháromsága oly módon fogalmazza meg az átélt élményeket, amire egyetlen más irodalmi művészeti ág sem képes”.

Ron Schuchard professzor a 2011. évi T. S. Eliot nemzetközi nyári iskolában így méltatta őt: „Josephine Hart a költői nyelv gazdag hangzása iránti mélységes kulturális éhséget csapolta meg és táplálta

tovább Eliot meghatározásából merítve, amelyet arról adott, hogy mit érzünk, amikor az élő hangot hallgatjuk, »a szótagok és a ritmus iránti érzést, ami messze a gondolatok és az érzékelés tudatos szintje alá hatol, felpezsdítve minden szót, a legprimitívebb és legelfeledettebb szintig süllyedve, visszatérve az eredethez és visszahozva valamit, összeolvastva a legcivilizáltabb szellemiséget.«

A *Truth About Love*, vagyis az utolsó regénye, ahogy minden műve, a szenvedélyről szól, de egyben a megváltásról is, és utal saját személyes gyerekkori tragédiáira. „Valójában soha nem írtam erről ennyi év alatt – emlékezett vissza –, kivéve hézagosan ebben a könyvben. Rendkívüli a tudat, hogy ilyesmiket túl lehet élni. Ami a családukban történt – nagyon ridegen megfogalmazva – különös volt, de ha visszatekintünk az emberiség történelmére és visszaugrunk a nagyszerű irodalmi alkotásokig és a görögökig, a gyász és a veszteség mindig is az emberi lét részét alkotta.”

Ösztönösen tudta, hogy az irodalomra, a szavakra figyelni kell a túlélés érdekében: „A költészet soha nem hagyott cserben. A költészet nélkül az életet kevésbé érthetőnek, kevésbé elviselhetőnek és sokszorta kevésbé élvezetesnek találtam volna.” Megértette, hogy elemi szinten a szavakból, a művészetből táplálkozunk. Hiszem, hogy a regényei az emberi természetnek ugyanebből a zsigeri felfogásából eredtek, abból, hogy mi hiányzik belőlünk és mire vágyunk. Még akkor is, ha az igényeink a pusztulásba visznek. Nem félt az érzelmektől, az emberi kapcsolatok elemi, valódi, lecsupaszított anyagától.

Bestseller regénye, a *Megsebezve*, a szenvedélyről és az árulásról szól, és mostanra híressé vált soraival – „A sebzett emberek veszélyesek. Mert tudják, hogy túlélhetik” – a mai napig is megrázó és kegyetlen mű.

Nagy örömömre szolgál, hogy a *Megsebezve* című regényt újra kiadhatom a *Sin* (magyarul *Gyűlöllek*) című második regényével

együtt a Virago Modern Classics kiadásában. És ez Josephine-nek is nagy örömet okozott. Sokszor elmondta nekem, mennyire izgatott, hogy a könyvei mostantól bekerülnek a Classics sorozatba: „Tudom, hogy ezt már mondtam korábban is, de hogy a Virago Classics listáján szerepelhetek, tényleg a legnagyobb megtiszteltetés írói pályámon. KÖSZÖNÖM.” Majd később így fogalmazott: „Ismétlem, nem hiszem, hogy valaha is teljesen fel tudják fogni, mit jelent számomra, hogy a *Megsebezve* és a *Gyűlöllek* bekerült a Virago Modern Classics közé.” Ehhez hozzátette még: „Mélységes büszkeséggel tölt el, hogy Virago Modern Classic lettem. Minden egyes nap eszembe jut! Tényleg.”

Most már tudom, hogy tisztában volt vele, nem valószínű, hogy megéli művei kiadását.

De látta a borítókhoz választott képeket. A *Megsebezve* borítójáról azt írta: „Lenyűgöző. Olyan vadság árad belőle, ami szerintem elengedhetetlen a könyvhöz... Őszintén szólva az összes könyvemhez... Egy ideig legszívesebben csak csendben ültem és néztem...” És szinte rögtön, csodálatos módon huszonnégy hosszú szárú rózsát kaptam tőle, amihez egy kártyát mellékel, rajta Marianne Moore egyik idézetével: „Tövised a legjobb részed.”

Majd elküldtük neki a *Gyűlöllek* borítóját. „Már megint megcsináltátok! M és én levegő után kapkodtunk, ahogy megnéztük a kettőt egymás mellett. Külön tökéletesek... De együtt – lélegzetelállítóak. A könyvek lényegéig hatolnak... Kétkem, hogy valaha is megértenétek, mit jelent ez nekem. Még a nyelvnek is vannak korlátai.”

A borítótervezőnek liliomot küldött.

Megkértem, hogy írjon új bevezetést a könyveihez. „Köszönöm. Roppant furcsa lesz megírni őket húsz évvel a megjelenésük után. Elkezdem az utazást...”

Amennyire én tudom, nem jutott el odáig, ám a halála után Monique Henrynek, a férje titkárnőjének eszébe jutott, hogy mit küldött neki Josephine 2011. február 25-én.

Monique...

...biztonsági okokból... többit töröld... Ezer KÖSZÖNET

J

És ott volt ez a bevezető.

Josephine olyan hangon fejezi be, ami szinte tragikusan visszhangzik.

Amikor Maurice-t, imádott férjét megkérdeztem erről, elmondta, hogy Josephine egész életében úgy érezte, hogy „mivel ő a szeretett írói pályáját űzte – amiről úgy vélte, hogy önző cselekedetnek is lehet tekinteni”, és mivel ő életben maradt, azzal elárulta szegény fivérét, aki viszont nem. Ez volt a veszteség, amivel együtt élt.

Lennie Goodings
kiadóvezető, Virago

Bevezetés

1989-ben kezdtem el írni a *Megsebezvét*. A nyitó fejezetet sussexi házunk egyik hosszú, keskeny szobájában írtam. A szoba valaha kápolna volt, ami elvesztette felszentelt jellegét. Ma már ezt furcsán helyénvalónak tartom. Számomra a *Megsebezve* – akárcsak a *Gyülöllek* – a gyónás egy formája. Azonban a *Megsebezve* – a *Gyülöllektől* eltérően – a bűnbánat vágya nélküli gyónás. Szentül hittem, hogy ez adta a könyv erkölcsi forgáspontját. Ma már úgy vélem, ez az oka annak, hogy az olvasói oly gyakran értetlenül állnak a regény előtt. A meg nem nevezett elbeszélő mintha azt mondaná, hogy én nem tudok bűnbánatot tanúsítani, mert ha megtenném, azzal pontosan azt tagadnám meg, ami engem létrehozott. Tönkretettem a családomat és előidézttem a fiam halálát. Belefulladás a gyászba. Megtörök a bánattól. De nem tanúsítok bűnbánatot. Emlékszem, hogy amikor a könyvet írtam, úgy éreztem, hogy bármi, ami kevesebb ennél az erkölcsi dactnál, az nem méltó az elbeszélőhöz. Hogy azzal megtagadta volna a megszállottság erejét, ami a tragédiához vezetett.

Az emberi létben a három nagy, potenciálisan pusztító erő egyike az erotikus megszállottság. A másik kettő a gyász és az irigység. A gyász és az irigység „tisztább” témák, amelyekről írni lehet. Az erotikus

megszállottság körül több az árnyék. Ez vajon csak kéjvágy? A pejoratív jelző kimutatja megvetését azzal szemben, ami önmagában egy erős ösztön. Az erotikus megszállottság a *Megsebezvében* leírtakhoz hasonlóan nem kéjvágy. Vannak, akik ezt vitathatják és kétségtelenül vitatják is, és vitatni is fogják. Az én erre adott válaszom egyszerű. A kéjvágy nem tartós. Shakespeare-nek igaza van: a kéjvágyat az élvezet utáni vágyakozás hajtja, míg az erotikus megszállottságot az egyesülés szükségessége. Ettől lesz a megszállott – legyen az férfi vagy nő – mások számára örökre elérhetetlen. Ennek lelki gyökerei vannak, és a *Megsebezvében* Anna Barton pszichoerotikus ereje egyszerre teremti meg a férfit – ahogy ő látja –, és egyben el is pusztítja.

Az első fejezeteket úgy egy óra alatt írtam meg – mintha diktálták volna. Kézzel írtam egy vonalas irkába, és azt hiszem – bár az eredeti ma már Bostonban van –, hogy csak keveset változtattam ezeken a nyitó fejezeteken, amikor 1991 elején kiadták a regényt. Azután abbahagytam az írást. Egyáltalán nem csináltam vele semmit. Tudtam, hogy furcsa. Ma már azt hiszem, hogy ideges voltam. Tudtam, hogy lesz vége. Tudtam az utolsó sorokat. Meg kellene írnom őket? Ír szó-gyerekként az irodalom jelentette számomra az életet és az életvonalamat. A zene és a festészet kevésbé hatott rám. Azonban a nyelv – a regények, a versek, a színdarabok, amelyeket szenvedélyesen olvastam – jelentette a szavak világát, amiben az élet titkait kerestem. Mindig is megszállott olvasó voltam, aki hetente hat könyvet olvasott el az ír kisvárosban töltött négy év alatt a kettős családi tragédia után, és a regények mohó falását folytattam, miután elhagytam Írországot. Talán biztonságosabb olvasónak lenni. Az írók ragadozók. Birtokolni akarják az olvasóik elméjét, nekem pedig nyugalmasabb életre volt szükségem. Így hát bezártam elbeszélőmet az általam írt oldalak közé,

és arra számítottam, hogy csendben marad. Akadt mivel elterelnem a figyelmemet.

A *Vortex*, amelynek én voltam a producere, még mindig futott a West Enden, és már Iris Murdoch *The Black Prince*-ének színpadra vitelét tervezgettem. Abban az időben volt egy késő esti – nagyon késő esti – könyvbemutatóm, ami a „Books by my Bedside” címet viselte. Csak úgy pezsegtem a különféle tevékenységek örvényében. Az egyik este, színház után Ed Victor irodalmi ügynökkel vacsoráztam, akit akkor még nem ismertem jól, és aki arra kért, hadd nézze meg a regényem első fejezeteit, aminek a megírását a férjem szerint „csinálnom kellene”. Eltartott egy ideig, amíg elküldtem őket Ednek, aki azonnal válaszolt: „Nincs jogod hozzá, hogy ne fejezd be...” „Már befejeztem, Ed – a fejemben” ... „Vesd papírra!” Megtettem. Ez egy rövid regény. Még annak az évnek a nyarán befejeztem. Az életem nagy változás előtt állt. Néha a siker ellenére eltűnődtem, hogy vajon a *Megsebezve* nem ejtett-e rajtam sebet.

Josephine Hart

2011. február

EGY

LÉTEZIK EGY BELSŐ TÁJ, a lélek földrajza; aminek egész életünkben keressük a körvonalait.

Azok, akik elég szerencsések ahhoz, hogy megtalálják, úgy terülnek szét rajta, ahogy víz a kövön, elmerülve folyékony körvonalai között – és hazaérnek.

Vannak, akik a szülőhelyükön bukkannak rá; mások talán kiszáradva hagyják el tengerparti városukat, hogy felfrissülésre leljenek a sivatagban. Vannak, akik dombvidéken születtek, de valójában csak a város intenzív és nyüzsgő magányában érzik jól magukat.

Egyesek egy másik ember lenyomatát keresik; gyermeket vagy anyát, nagyapát vagy fivért, szeretőt, férjet, feleséget vagy ellenséget.

Lehet, hogy boldog vagy boldogtalan, sikeres vagy sikertelen életet élünk, ahol szeretnek vagy nem szeretnek anélkül, hogy valaha is kővé dermednénk a felismerés sokkja miatt, anélkül, hogy valaha is éreznénk azt a gyötrelmet, amikor a lelkünkbe döfött csavart vasrúd kiszabadul, és végre a helyünkre kerülünk.

Álltam már haldoklók ágyánál, akik értetlenül álltak családjuk gyászsa előtt, amikor elhagyták a világot, ahol soha nem érezték magukat otthon.

Láttam férfiakat, akik többet sírtak fivérük halála miatt – akiknek lényé egykor összekapcsolódott az övékkel –, mint gyermekük halála miatt. Láttam menyasszonyokat anyákká válni, akik egyszer még régen, a nagybátyjuk térdén ülve ragyogtak és sugároztak.

Én a saját életem során messzire utaztam, ahol szeretett és ismeretlen társakra tettem szert; feleségre, fiúra és lányra. Velük éltem, szerető idegenként, olyan környezetben, aminek szépségével nem lehetett betelni. Rátermett képmutatóként finoman és gyengéden simítottam le lényem érdes éleit. Elrejtettem a sutaságot és a kint, amivel igyekeztem felvenni kívánt kontúromat, és igyekeztem olyan lenni, amilyennek a szeretteim elvártak – hogy jó férj, jó apa és jó fiú legyek.

Ha ötvenévesen meghalok, orvos lettem volna, elismert, bár nem közismert politikus. Aki elért valamit, és akit nagyon szeretett saját gyászoló hitvese, Ingrid, valamint gyermekei, Martyn és Sally.

A temetésemre sokan eljöttek volna azok közül, akik messzebbre jutottak az életben, mint én, és akik megtisztelnék ezért emlékemet a jelenlétükkel. És azok is ott lettek volna, akik hittek abban, hogy szerettek, mint magánembert, és a könnyeikkel tanúskodtak volna arról, hogy ő létezett.

Átlagon felüli embert temettek volna ott el, akit a világ bőkezűbben áldott meg, mint a többséget. Az embert, aki viszonylag korán, ötvenesztendősen bevégezte utazását. Az utazást, ami minden bizonynyal még több dicsőséget és elismerést hozott volna, ha folytatódik.

De nem haltam meg az ötvenedik életévemben. Kevesen vannak, akik ne tartanák ezt tragédiának.

KETTŐ

AZT MONDJÁK, HOGY A GYERMEKKOR ALAKÍT MINKET, hogy azok a korai hatások jelentik a kulcsát mindennek. A lélek békéje ennyire könnyen elnyerhető lenne? Egyszerűen a boldog gyerekkor elkerülhetetlen eredménye. De mi teszi boldoggá a gyerekkort? A szülői harmónia? A jó egészség? A biztonság? Nem lehet, hogy a boldog gyerekkor a lehető legrosszabb felkészülés az életre? Mintha bárányt vezetnénk a vágóhídra.

A gyerek-, a kamasz- és a fiatal férfikoromat az apám uralta.

Az akarat, a totális akaraterő volt az alapvető hitvallása.

„Akarat. Az ember legnagyobb kincse. A többség nem használja ki eléggé. A megoldás az élet minden problémájára.” Hányszor hallottam ezeket a szavakat...

A saját erejébe vetett megkérdőjelezhetetlen hite, hogy ő a saját életének ura, ötvöződött magas, súlyos testével, amiben ez az akarat lakozott, és ettől lett az egyik legfélelmetesebb ember.

Tomnak hívták. A mai napig, immár évekkel a halála után, a jellem erejét társítom minden Tomhoz, akivel csak találkozom.

A kis élelmiszerboltból, amelyet az apja hagyott rá, kiskereskedelmi üzletláncot épített fel, ami vagyonos emberré tette. De bármilyen

által választott pályán sikeres lett volna. Az akaratát a saját céljai elérésére fordította volna, és elkerülhetetlenül el is éri azokat a célokat.

Rákényszerítette az akaratát az üzleti életre, a feleségére és a fiára is. Első célként azt tűzte ki anyámnál, hogy meghódítsa. Majd ezután biztosította, hogy anyám bármilyen életmódot kövessen is, azzal ne gátolja apámat élete többi céljának elérésében.

Teljes odaadással udvarolt neki, és a megismerkedésük után fél év sem telt el, amikor feleségül vette. A kettejük közötti vonzalom természete még mindig rejtély számomra. Az anyámat nem tartottam valami nagy szépségnek. Egyszer hallottam, hogy úgy jellemzik, eleven fiatal nő volt. Talán ez vonzotta apámat. Azonban gyengéd jelenlétéről szóló emlékeimben nyoma sincs ennek az elevenségnek. Fiatal lány korában festett. Néhány akvarellje díszítette is gyerekkori otthonom falát, de aztán felhagyott a festéssel. Hirtelen. Soha nem tudtam meg, miért. Noha a kettejük közötti kötődés természete két-segtelenül létezett, továbbra sem tudom, mi lehet az.

Egyke voltam. Megszületésem után a szüleim külön aludtak. Talán a világra jövetelem traumát okozott. Bármilyen is volt az oka, létezett apám szobája, létezett anyám szobája, és ez két külön helyiség volt. Hogyan élte az a fiatalember a szexuális életét? Nem hallottam botrányos sztorikat, nem ütötték meg a fülemet kihallgatott célozgatások. Talán a külön szobák nem a szexuális tevékenység száműzését szolgálták, csupán korlátozták fogamzásgátlási okokból.

Gyerekként és kisfiúként élt életemet mintha köd borítaná, anynyira átítatta apám jelenlétének mindig jelenlevő ereje. „Dönts el, mit akarsz. Aztán tedd meg! – mondogatta apám, legyen szó vizsgákról, futásról (az egyetlen sportág, amiben kitűntem), de még a zongoraleckéimről is, amelyeket nagy bánatára vettem. – Dönts el, mit akarsz. Aztán tedd meg!”

De mi a helyzet a bizonytalansággal vagy a kellemes kudarccal? Mi van mások sajátodnak alárendelt akaratával? Talán ez olyasmi, amire sosem gondolt. Nem szívtelenségből vagy kegyetlenségből, hanem mert tényleg azt hitte, hogy ő tudja a világon a legjobban. És hogy mindenkinek az szolgálja az érdekét, ha az ő akaratát követi.

HÁROM

– SZÓVAL ELDÖNTÖTTED, HOGY ORVOS LESZEL? – kérdezte az apám, amikor tizennyolc évesen elhatároztam, hogy orvosnak tanulok.

– Igen.

– Remek! Tarts ki mellette! Nehéz pálya. Ki fogsz tartani mellette?

– Igen.

– Soha nem akartam, hogy mellettem maradj. Mindig is azt mondtam: „Dönts el, mit akarsz. Aztán tedd meg!”

– Igaz.

Noha a saját utamat jártam, mégis úgy éreztem, hogy valamiképpen az ő céljait szolgálom. Így van ez az erős személyiségekkel. Miközben úszunk és lemerülünk, hogy távolabb kerülünk tőlük, akkor is úgy érezzük, hogy a víz az övék.

– Hát ez csodálatos – mondta az anyám. – Biztosan ezt akarod?

– Igen.

Egyikük sem kérdezte a miértet. Ha megkérdezik, nem tudtam volna válaszolni. Csak valami homályos érzés volt, ami egyre erősödött. Ha akadályozzák a tervemet, talán fel tudtam volna sorolni világos okokat, és szenvedélyesen elköteleződöm. Talán az efféle szenvedély csak akkor jön el, ha az akarat elé gátat vetnek.

Tizennyolc évesen Cambridge-be mentem, és megkezdtem orvosi tanulmányaimat. A test ezernyi betegségéről és enyhítésük módjáról tanultam, de ez nem hozott közelebb az embertársaimhoz. Úgy éreztem, mintha nem törődnek velük, nem szeretném őket – mintha csak közgazdaságtant tanultam volna. Valami hiányzott belőlem és az elköteleződésemből, mégis megszereztem a diplomát, és úgy döntöttem, házi orvos leszek.

– Miért nem szakosodsz? – érdeklődött az apám. – Legyél szakorvos!

– Nem.

– Nem tűnsz házi orvosnak.

– Tényleg?

– Na, akkor jól van! Látom, már eldöntötted, mit akarsz.

St. John's Woodban kezdtem rendelni. Vettem egy lakást. Az életem kezdett alakot öltetni. A szabad akarat vitt oda, nem a szülői nyomás, nem a szörnyű tudományos küzdelem. Eldöntöttem, mit akarok. És megtettem.

A következő lépés magától értetődött.

– Ingrid valóságos szépség! – lelkesedett az apám. – És erős a jellege is! Nagy akaratú lakozik abban a lányban – folytatta elismerően. – Eldöntötted, hogy feleségül veszed?

– Igen.

– Remek. Remek. A házasság jót tesz... – rövid szünetet tartott – ...a léleknek.

Minden vágyam teljesült. Mindenről én döntöttem. Áldott élet volt. Jó élet. De kié?

NÉGY

A FELESÉGEM GYÖNYÖRŰ. Erre bizonyíték a saját szemem és azok reakciói, akik találkoznak vele.

Kellemes arányokkal megáldott szépség, aki szerencsés, ami a szemét, a bőrét és a haját illeti. Teljes egész. Már akkor teljes egész volt, mielőtt találkoztam vele. Az életről alkotott képéhez járultam hozzá a létezésemmel. És boldogan tettem.

Húszéves korában ismerkedtünk meg konvencionális, helyes módon egy barátom házában. Nem volt benne semmi olyan, ami felkavart vagy fájdalmat okozott volna nekem. Rengeteget birtokolt a nyugalom csábító erejéből. Ingrid elfogadta kezdeti csodálatomat, majd később a szerelmemet, mint valami nagyra becsült, de kiérdemelt ajándékot.

Én, aki féltem a szerelemtől, aki tartottam tőle, hogy az szabadjára enged bennem valami vadságot, lecsillapodtam. Szerethettem valakit. Hittem, hogy viszontszeretnek.

Nem fejtettem meg vele semmilyen rejtélyt. Minden porcikájában olyan volt, amilyennek elképzeltem. A teste meleg és gyönyörű. Ha nem is közeledett hozzám soha, nem is utasított el soha.

A házasság nem az a szerencsejáték, amelynek néha mondjuk. A lefolyását tudjuk valamennyire kontrollálni. A házastársunk kiválasztása többnyire intelligens, és egyben romantikus is. Mert ki lenne vakmerő egy olyan vállalkozásban, aminek a híre ennyire félelmetes? Házasságom Ingriddel olyan irányt vett, ami egyikünket sem lepte meg. Annyira szerelmesek voltunk egymásba, amennyire csak elvárható, és olyan óvatosak, amennyire azt a természetünk megkívánta.

Szóval nem a házasság. Hanem a gyerekek a nagy hazardírozás. A tehetetlenségünk egyre erősödik a megszületésük pillanatától kezdve. Ahelyett, hogy a legjobb tudásunk és képességünk szerint formálnánk és alakítanánk őket, ők önmaguk. Születésüktől fogva az életünk középpontjában állnak, egyben ők a létezésünk veszélyes pereme is.

Egészségüket, ami legjobb esetben is a vakszerencsén múlik, gyakran a nevelésünk és a gondoskodásunk eredményének tekintjük. Betegségeik, ha súlyosak, tönkreteszik a boldogságot. Amikor felépülnek, évekig abban a tudatban élünk, hogy a haláluk mit jelenthet nekünk. A gyerekek – akik oly keveset mutatnak magukból a velünk töltött rövid idő alatt – iránti szenvedélyünk önkényes természete sokak számára az élet nagy románca. De amíg megválaszthatjuk romantikus szerelmünk tárgyát, addig nem mi döntjük el, hogy melyik gyerek lesz a fiunk vagy a lányunk.

Nem úgy tűnt, mintha az élet természetéről szóló földrengető ki nyilatkozatok kísérnék Martyn világrajövetelét. Egyszerűen ott volt, mintha mindig is számítottunk volna rá, szeretett és tökéletes fiúként. Sally két évvel később született. A családom ezzel teljes lett.

Harmincas éveimben hálásan, szeretettel és elveszetten néztem kisgyermekeimet. Bizonyára ez itt az élet középpontja, a magja. Egy

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

nő, két gyermek, egy otthon. Mintha sziklaszálon álltam volna. Biztonságban.

Birtokoltuk azok nyugalalmát és boldogságát, akik soha nem ismerték a boldogtalanságot vagy a szörnyű szorongást. Nagyra becsült otthonunk békéje párosult a szerencsével, amiért titokban gratuláltunk magunknak, és ezzel mintha valami magasabb erkölcsi célunk teljesült volna. Lehet, hogy megtanultuk, az élet nyitott arra, hogy az ember ügyes szervezéssel saját előnyére használja ki; hogy egyszerűen csak intelligencia és elszántság kell hozzá; valamiféle rendszer, képlet, trükk.

Talán vannak jóindulatú és rosszindulatú ritmusok az életben. Mi a szépség neszeire hangoltuk a sajátunkat. Az életem akkoriban olyan volt, akár a kellemes táj. A fák zöldelltek, a pázsit dúsan tenyészett, a tó nyugodtan simult ki.

Néha, amikor az alvó feleségemre néztem, tudtam, hogy ha felébreszteném, nem lenne mit mondanom neki. Milyen kérdésekre akartam választ kérni tőle? A válaszaim mind ott voltak a folyosó végén Martyn vagy Sally szobájában. Hogy lehetnek még mindig kérdéseim? Mi jogom volt a kérdésekhez?

Az idő átlovagolt az életemen – győztesként. Alig kellett kapaszkodnom a gyeplőbe.

Amikor meggyászoljuk a fiatalon meghaltakat – azokat, akiket megfosztottak az idejüktől –, az elvesztett örömöket siratjuk. Azokat a lehetőségeket és élvezeteket siratjuk, amelyeket mi magunk sosem ismertünk. Biztosra vesszük, hogy az a fiatal test valamiképpen megismerte volna azt a sóvár gyönyört, amit mi hiába kerestünk egész életünkben. Azt hisszük, hogy a kipróbálatlan lélek, aki csapdába esett ifjonti börtönében, szabadon szárnyalhatott volna, megismerve az örömet, amit mi még mindig keresünk.